

2022-02-11
TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr: KFKS 2022/64

Remiss - Vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen i Stockholms län

Yttrande till Länsstyrelsen i Stockholm

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår att kommunstyrelsen fattar följande beslut.

Kommunstyrelsen antar förslag på yttrande enligt bilaga 2 till tjänsteskrivelsen daterad den 11 februari 2022.

Sammanfattning

Nacka kommun har fått förslag till vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen i Stockholms län på remiss från Länsstyrelsen Stockholm. Vägledningen är rådgivande och ska vara ett stöd samt underlätta för kommunerna i deras hantering av jordbruksmarken i den kommunala planeringen.

I Nacka kommun finns förhållandevis lite jordbruksmark och exploatering av jordbruksmark är inte en stor fråga inom den fysiska planeringen. Det är positivt att en vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen har tagits fram då jordbruksmarken är en global och nationell resurs som måste förvaltas långsiktigt.

I yttrandet anges att det är positivt att vägledningen tydliggör vilken data som förväntas användas för att ta fram lokala kunskapsunderlag för jordbruksmarkens värden. Det är viktigt att jordbruksmarken utreds enligt kraven i miljöbalken men kraven på omfattningen av utredning i de enskilda projekten bör inte bli för stor. Vägledningens redogörelse för hantering av jordbruksmark i bygglovsskedet kan förtydligas.

Ärendet

Nacka kommun har fått förslag till vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen i Stockholms län på remiss från Länsstyrelsen Stockholm. Enheten för strategisk stadsutveckling har tagit del av vägledningen och har sammanställt ett förslag till yttrande.

Innehållet i remissen i korthet

Vägledningen som kommunen har fått på remiss är rådgivande och ska vara ett stöd samt underlätta för kommunerna i deras hantering av jordbruksmarken i den kommunala planeringen. Vägledningen är uppdelad i två delar. Den första delen fungerar som en vägledning i den lagstiftning och de vägledande regionala ställningstaganden och förhållningssätt som berör jordbruksmarken i den fysiska planeringen. I den första delen beskrivs också hanteringen av jordbruksmark i planprocessens olika skeden, från regional till kommunal nivå. Den andra delen är ett kunskapsunderlag över jordbruksmarken och jordbrukets förutsättningar inklusive läget för jordbruksmarken globalt, nationellt och regionalt och kopplingen till relevanta mål. Ingen förändring i lagstiftning har skett utan genom förtydliganden och kunskapshöjning ska vägledningen bidra till att hållbara och väl avvägda beslut fattas för jordbruksmarken i den kommunala planeringen.

Enhetens utredning och bedömning

Enheten för strategisk stadsutveckling instämmer i vägledningens skrivning om att jordbruksmarken är en global och nationell resurs som måste förvaltas långsiktigt. Därför ser enheten positivt på att en vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen tagits fram. Det finns behov både av att förtydliga jordbruksmarkens avgörande betydelse för vår framtida försörjning och att förtydliga hur lagstiftningen i 3 kap 4 § miljöbalken ska hanteras praktiskt inom ramen för plan- och bygglovprocessen.

I Nacka kommun finns förhållandevis lite jordbruksmark. Huvuddelen av jordbruksmarken ligger inom Erstaviks fideikommiss eller inom naturreservat. Exploateringsstrycket på jordbruksarealer är således inte en stor fråga inom den fysiska planeringen i Nacka kommun. Det händer dock att jordbruksmark i kommunen blir aktuell för exploatering.

Det är välkommet att det förtydligas att kommunerna förväntas frångå de äldre översiktliga åkermarksgraderingarna och istället ta fram lokala kunskapsunderlag för jordbruksmark. Det är också positivt att det tydliggörs vilken data som förväntas användas för att ta fram dessa lokala kunskapsunderlag. Att data nu finns att tillgå via digitalt kart- och informationsunderlag ökar tillgängligheten.

Vägledningen förtydligar även att jordbruksmarken bör hanteras i de olika planeringsnivåerna. Utredningar enligt 3 kap 4 § miljöbalken består av avvägningar i flera steg. Eftersom inget av lagstiftningens begrepp ”brukningsvärd jordbruksmark”, ”väsentligt samhällsintresse” eller ”alternativa lokaliseringar” har en tydlig definition som gäller överallt eller för alla situationer finns det öppningar för tolkning. Sannolikt kommer utredningarna och avvägningarna kunna skilja sig åt mellan kommuner. Enheten ser att det är viktigt att jordbruksmarken utreds men att kraven på omfattningen av utredning i enskilda projekt inte bör bli för stor.

Redogörelsen för hantering av jordbruksmark i bygglovsskede kan bli tydligare. Ibland har varken översiktsplan, detaljplan eller förhandsbesked föregått bygglovsprocessen och inga ställningstaganden kring markens brukningsvärde, samhällsintresset för den aktuella exploateringen eller utredningar kring alternativa lokaliseringar finns. Ska samma krav på utredning enligt 3 kap 4 § miljöbalken gälla även i bygglovsskedet bör det förtydligas i vägledningen. I info-rutan under avsnittet förhandsbesked och bygglov är informationen formulerad så att man kan tro att bara alternativa lokaliseringar inom aktuell fastighet behövs.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär inga särskilda ekonomiska konsekvenser för kommunen. De utredningar som vägledningen förtydligar att kommunen ska göra är sådana som redan sedan tidigare har krävts av lagstiftningen

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut har inga särskilda konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Vägledning för jordbruksmark i fysisk planering i Stockholms län
2. Förslag till yttrande

Charlotte Persson
Enhetschef
Enheten för strategisk stadsutveckling

Hillevi Eklund
Översiktsplanerare
Enheten för strategisk stadsutveckling